

Х.Досмұхамедов атындағы зертхана

Қазіргі заман талабы білім беруді дүние жүзілік деңгейге көтеру Қазақстан Республикасы жоғары мектебі тыныс – тіршілігіне ерекше ықпал етіп, оның жұмыс мазмұнында жаңаша бағыт бағдар мен сипат беруде. Сондықтан да жоғары оқу орындарындағы оқу үрдісі мен ғылыми - зерттеу жұмысы жаңаша талапқа сай жолға қойылуы қажет. Ғылымды дамытпайынша, өркениетті елдердің ұлы көшіне ілесу мүмкін емес. Әсіресе, жоғары мектептің ғылымды дамыту мүмкіншіліктері орасан зор. Осыған орай зертханада ғылыми-зерттеу жұмысы дұрыс жолға қойылып, оқу жылы басында бекітілген ғылыми жоспар бойынша жүргізіледі. Алдағы уақытта министрліктің арнайы ғылыми жоба конкурсына «Х.Досмұхамедов -көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері, ағартушы -педагог» тақырыбында қатысуға ұмтылудамыз.

2015-ші жылдың 24-ші сәуірінде зертхана көрнекті ғылым, мемлекет қайраткері Халел Досмұхамедовтың туған күніне орай, ұлы тұлғаның ескерткішіне гүл шоғырын қойып, ғұламаға құрмет, ұлылыққа тағзым етілді. Сонымен қатар, ғалымның ғылыми шығармашылығына арналған ғылыми -тәжірибелік семинар өткізілді. Бұл шараға, Халелтанушы ғалымдар Т.Тілегенов, Т.Жаңабаев, А.Шамғонов, Р.Қ.Қаражигитова, А.Р.Сабилов, Ө.Әлімгереев, Ғ.Базарғалиев, т.б. қатысып өз ойларын ортаға салды.

Ғылыми семинарда, Халелтану ғылымының өткені, бүгіні, болашағы жөнінде тың ғылыми ой-пікірлер сараланды. Халел Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университетінде Халелді тануда және оның ғылыми мұрасын жан-жақты зерттеуде және насихаттауда біршама шаралар атқарылғандығына кеңінен тоқталды.

Республика деңгейінде екі жылда бір рет сәуір айында «Х.Досмұхамедов оқуларын» өткізу дәстүрге айналды. Ғұлама ғалымның ғылыми мұралары Х.Досмұхамедұлы атындағы педагогика зертханасының ғылыми - зерттеу жұмыстарының жоспарларына енгізілді. Зертхананың мүмкіндігі арқылы, ғұлама ғалымның мұрасын әлі де жан-жақты, әр қырынан зерделеуді қажет етеді. Әсіресе, бұл іске республика жоғары оқу орындары мен Атырау университетінің ғалымдарын, магистранттарын, студенттерін кеңінен қатыстыру қажет.

Х.Досмұхамедұлының ғылыми-педагогикалық мұрасын зерттеуде және насихаттауда алда тұрған міндеттері:

1. Х.Досмұхамедұлының қазақ мектептеріне арнап жазған оқулықтары мен оқу құралдарын, әлі де баспадан жарық көрмеген белгісіз мұрағат қорларында жатқан еңбектері мен қолжазбаларын тауып, өңдеп, баспадан басып шығаруды қолға алу.

2. Х.Досмұхамедұлы биология, жануартану, тәнтану, тарих, әдебиеттану, тіл білімі, ауыз әдебиеті ғылымдарын қазақ топырағында алғаш зерттеген жан-жақты ғалым болғандықтан, осы пәндер бойынша оның еңбектерін орта мектептер мен жоғары оқу орнының оқу бағдарламасына енгізу.

3. Атырау университетінің жанынан ұйымдасқан ғылыми-әдістемелік зертхананың жұмысына Х.Досмұхамедұлының ғылыми мұрасын зерттеуге оның ішінде, биология, жануартану, педагогика, этнопедагогика, этнопсихология, тіл білімі, әдебиеттану, тарих және т.б салаларын зерделеп зерттеуге барлық кафедралардың ғалымдарын, магистранттарын, студенттерін белсенді қатыстыруға ықпал ету.

4. Атырау университеті кафедраларының ғылыми-зерттеу жұмысының жоспарына Х.Досмұхамедұлы ғылыми мұрасын зерттеуге байланысты оқу-әдістемелік құралдар жазу, магистрлік диссертациялық еңбектер орындауды енгізу.

5. Профессор Х.Досмұхамедовтың мұраларын жинақтау мақсатында, туып-өсіп еңбек еткен жерлері **Атырау-Миялы-Қарабау-Тайсойған** маршруты бойынша «Халелдің ізімен» атты экспедиция ұйымдастырып, Халел ставкасына археологиялық қазба жұмысын жүргізіп, материалдарымен зертхана қорын толықтыру.

Х.Досмұхамедов атындағы педагогика зертханасының негізгі мақсаты мен міндеттері жоғарғы мектеп, мектеп педагогикасының өзекті проблемалары, Қазақстанда

жоғарғы педагогикалық білім берудің қалыптасуы мен дамуын зерделеп зерттеу жұмыстарын жүргізу. Қазақстанда педагогикалық ой-пікірдің дамуы мен жекелеген педагог ағартушылардың педагогикалық мұраларын зерттеу. Зертхана Х.Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университетінің профессор-оқытушылар құрамын ғылыми-педагогикалық тақырыптағы әдістемелік материалдармен қамтамасыз етеді.

Студенттердің ғылыми-зерттеу жұмысы бойынша, зертхана жанынан ұйымдасқан «Сөнбес жұлдыздар» атты студенттердің ізденіс тобы арқылы, Алаш қозғалысына 100 жыл толуы қарсаңына байланысты ғылыми жұмыстар орындауды мақсат етіп отырмыз. Ғалым-ұстаздардың жетекшілігімен жаппай репрессияға ұшыраған, тарихымызда «ақтаңдақтар» болып келген ағартушы педагогтардың педагогикалық мұрасын зерттеуде студенттер жоғары дәрежеде ізденіс қабілетін көрсету керек.

Атырау өлкесінің ағарту тарихына қатысты материалдар жинақтауда осы өңірден шыққан ғалымдар, ұстаздар, жекелеген мектептердің тарихын зерттеуде біраз игілікті істер атқарылуда. Әсіресе көрнекті ұстаздардың педагогикалық мұралары нақтылы деректермен зерделеніп, студенттердің құнды диплом жұмыстарына арқау болады.

Х.Досмұхамедов атындағы педагогика-психология зертханасы өз жұмысын оқу орнының мүддесі үшін ғылыми-зерттеу жұмыстарын мемлекеттің білім беру мен ғылымды дамыту саласындағы саясаттың стратегиясын, негізгі бағыттарын, басымдықтарын, міндеттерін және оны іске асыру тетіктерін іске асыруға жұмыстанады.

**Х.Досмұхамедов атындағы
зертхананың ғылыми жетекшісі :**

п.ғ.к, доцент Ғ.Б.Базарғалиев